

PÅSKEMÅLTID

Påske/*pesach* er for jøderne en højtid, der fejres til minde om dengang, jøderne forlod fangenskab i Egypten og begav sig ud på deres 40 år lange vandring i ørkenen mod det forjættede land. Natten inden dræbte dødsenglen alle førstefødte egyptiske børn, mens alle de jødiske børn overlevede. Måltidet bærer derfor præg af både sorg, glæde og travlhed.

Påske er for kristne et minde om at Jesus (skærtorsdag) blev pint og mishandlet, hængt op på et kors, døde og blev begravet (langfredag) og opstod på tredjedagen (påskemorgen).

Grundstammen i påskemåltidet er bitre urter, charoset, hårdkogte æg, lam og usyret brød. Her er måltidet fortolket, så det er mere tilgængeligt for skoler og klubber. Opskrifterne er bare forslag, og har du andre, der passer med måltidets grundstamme, er du naturligvis velkommen til at fortolke måltidet anderledes.

Man snakker ofte ekstra godt, når man arbejder sammen eller spiser sammen - så benyt lejligheden, lav maden sammen i skolekøkkenet/køkkenet. Inviter en yngre klasse, forældre eller nogle venner, snak om, hvad de forskellige dele af måltidet symboliserer, og slut af med at nyde måltidet iblandet de rituelle læsninger.

Som så meget andet godt, kræver påskemåltidet lidt forberedelse.

For at kunne lede måltidet på en afslappet måde, må man være godt forberedt. Det kræver, at man har kigget liturgien godt igennem og har alt, hvad der skal bruges inden for rækkevidde. Måske kræver påskemåltidet også lidt tilvæning. Det er jo et helt specielt måltid. Men oplevelsen ved at gennemgå det bliver ikke mindre, selv om man har prøvet det flere gange.

Opskrifter

Måltidet består af tre retter:

Til forret serveres æg med rejer, mayonnaise, citronbåde og karse.

Tilbehør: Usyret brød. Hertil spises persille dyppet i saltvand.

Til hovedret kan man lave lam, enten som steg eller frikadeller med en form for ovnbagte kartofler.

Tilbehør: Salat med bitre urter, usyret brød.

Til dessert serveres "mursten" med vaniljeis.

Bordet kan fra starten dækkes med et enkelt, helt hårdkogt æg, usyret brød, persille, saltvand, bitre urter og et par "mursten" på en flad tallerken eller et fad. Så kan måltidslederen henvise til de forskellige ingredienser undervejs, når betydningen forklares.

PÅSKEMÅLTID

Forret:

4 stk. hårdkogte æg, halverede æg (der skal minimum være en halv til hver)

100g rejer

Citronbåde

Mayonnaise

Karse

De halverede æg anrettes på et fad og pyntes med mayonnaise og karse. Serveres med rejer og citronbåde.

Usyret brød

3 dl vand

½ dl olie

Mel på fornemmelse (put lidt i af gangen)

Dejen æltes hurtigt sammen og udrulles til en tynd firkant.

Lægges på en bageplade og skæres i tern (10x10 cm) med en klejnespore.

Bages ved 200 grader til de er sprøde.

Anrettes i en kurv eller på et fad og spises til æg med rejer.

Den lette løsning.

Køb knækbrød, rejesalat, æg, citron og karse.

Anret knækbrød med rejesalat, et halvt æg og pynt med citron og karse.

Hovedret – lammekølle til 6 voksne (eksempel 1)

1500g lammekølle

1 fed hvidløg

1 tsk. citronskal, reven

1 tsk. mynte, tørret

2 spsk. persille, hakket

12 store bagekartofler

Salt & peber

Et stort stykke grillfolie lægges på bordet, og lammekøllen lægges på. Hvidløget presses henover. Citronskal, persille, mynte, salt og peber drysses ligeledes henover køllen. Køllen pakkes ind i folien og stilles i ovnen ved 200° i ca.120 min. Efter 60 min. stilles de vaskede kartofler ind i ovnen. Når kødet er mørt, åbnes folien, kartoflerne tages ud af ovnen og køllen grilles i 5-10 minutter, indtil den er sprød og gylden. Mange serverer en frisk salat til lammet. Salaten er dog ikke en del af det traditionelle påskemåltid, men falder godt ind i nutidens kontekst.

PÅSKEMÅLTID

Hovedret - lammefrikadeller (eksempel 2)

500 g. hakket lammekød

1 løg (revet på rivejern)

2 fed hvidløg (pressede)

2 æg

1 dl.+ et par spsk. rasp

knap 1 dl mælk

1 spsk. Rosmarin

Ælt det hele sammen med fingrene eller med en ske. Lad farsen hvile 60-120 min. indtil den er blevet mere fast. Med fingrene trilles små kødboller lidt større end bordtennisbolde. Steges på pande eller lægges på en let smurt bageplade. Bag lammefrikadellerne i oven på 200 grader i 20-25 min. Vend dem undervejs.

Eksempel på mælkebøttesalat (bitre urter) som tilbehør

En stor håndfuld friske, nye mælkebøtteskud

1 salathoved, evt. iceberg

2 dl A38

Sukker og citronsaft

Mælkebøtteblade og salat skylles og skæres i mindre stykker.

A38 smages til med sukker og citronsaft.

Dressingen hældes over bladene og salaten blandes.

Dessert - mursten:

2 syrlige æbler

½ kop malede mandler eller nødder

¼ tsk. kanel

½ dl sirup

evt. udstenede blendede dadler

Fint valsede havregryn til opsamling af væden

Æblerne skrælles og kernehuset fjernes. Æblerne rives groft. Mandlerne eller nødderne males i. De øvrige ingredienser tilsættes, og det hele røres sammen til en fast masse. Formes til mursten, ca. 2 x 2 x 4 cm, og lægges på et serveringsfad. Murstenene spises til dessert sammen med vaniljeis.

Den lette løsning.

Server "rutebiler" og is, eller find selv på en menu hvor der fx indgår figenstænger eller lignende.

PÅSKEMÅLTID

Fed skrift læses af lederen af måltidet.

Rød skrift er en aktivitet der skal laves.

Blå skrift: Her er der plads til at synge eller høre en sang fra "Opstanden, påsken vi aldrig glemmer" (kan købes på www.gospelfamily.dk)

*** Velkomst ***

Bøn: Salme 118. v.26-29. - Bedes vekselvis mellem leder og deltagere.

(L) v.26 "Velsignet være han, som kommer i Herrens navn! Vi velsigner jer fra Herrens tempel."

(D) v.27 "Herren er Gud, han skal give os lys. Lad festprocessionen danne kæde helt op til alterets horn!"

(L) v.28 "Du er min Gud, jeg takker dig, min Gud, jeg priser dig."

(D) v.29 "Tak Herren, for han er god, hans miskundhed varer til evig tid."

Sang: Den Danske Salmebog nr. 435, v.1 - "Aleneste Gud i Himmerig"

Det første bæger vin, "helligsens bæger" fyldes, men drikkes endnu ikke.

Måltidslederen holder en kort tale, f.eks. som nedenstående:

(L) Denne påskeaften mindes vi, at Gud har forløst og frigjort os fra syndens slaveri, fra død og ondskab, gennem Jesu Kristi død og opstandelse. Dette har han gjort, som han engang befriede Israels folk fra slaveriet i Egypten. I Egypten slagtede folket sit påskelam, og Gud sparede Israels hus og førte dem ud af slaveriet. Men nu er Jesus Kristus, vort evige påskelam, blevet slagtet én gang for alle. Ligesom lammet føres bort for at slagtes, led Kristus på korset, og han forløste os dermed fra slaveriet under Satan, ligesom Israel dengang blev udfriet fra slaveriet under Farao. Ligesom Gud førte israelitterne gennem havet og ind i det dejlige land, har Jesus med sin opstandelse også ført os over fra døden til livet og ind i sit evige rige. Med stor forventning ser vi frem til hans genkomst og den evige forløsning.

Bøn, f.eks. som nedenstående:

(L) Lad os alle bede: Velsignet være du, universets konge, som har givet os denne festdag i de usyrede brøds højtid, tiden for vor frihed, en hellig fest, til minde om udtoget fra Egypten og til minde om, at Jesus – din eneste Søn og vor Messias – døde for os. Velsignet være du Herre Gud, universets konge, som ved den korsfæstede og opstandne Herre, Jesus Kristus, har bevaret os og givet os evigt liv. Amen.

Vi drikker "helligsens bæger", idet vi læner os mod venstre og siger: "TIL LIVET".

PÅSKEMÅLTID

*** Forretten serveres ***

Nu serveres æg og rejer sammen med lidt usyret brød.

**Efter forretten tager alle en kvist persille, dypper den to gange i saltvand og spiser den.
Det andet bæger vin, "påmindelsens bæger" fyldes, men drikkes endnu ikke.**

*** Beretningen om Guds folks udtog af Egypten ***

Det yngste barn/en elev, der kan, stiller følgende spørgsmål:

(D) Hvorfor er denne aften anderledes end alle andre aftener? Alle andre aftener spiser vi både syret og usyret brød, men denne aften spiser vi kun usyret brød. Alle andre aftener spiser vi forskellige slags urter, men denne aften spiser vi kun bitre urter. Alle andre aftener dypper vi slet ikke, men denne aften dypper vi to gange. Alle andre aftener sidder vi ret op, når vi drikker, men denne aften læner vi os til siden.

(L) Måltidslederen forklarer: Det skal jeg sige dig. Vi gør det alt sammen, for at det skal hjælpe os til at minde Guds folks udtog fra Egypten ved den første påske og vor Herre Jesu Kristi lidelse og opstandelse ved den anden påskehøjtid.

Nu skal vi høre beretningen om udtoget fra Egypten:

5. Mosebog, 26. v.1+5-9 Læses eller genfortælles af én af deltagerne.

(L) Forklar: når vi dypper to gange i saltvand, så er det, fordi vi minde de tårer, israelitterne græd, da de blev mishandlet i Egypten, og de tårer Jesus græd, da han led. Ved den første påske sagde Herren til Moses, at hver familie skulle tage et lam. Nu skal vi høre, hvordan de skulle spise det:

2. Mosebog 12. v.11-14 Læses eller genfortælles af én af deltagerne.

(L) Forklar: Mens israelitterne spiste, skulle de være parate til at bryde op og tage af sted. Derfor havde de sandaler på og en vandringsstav i hånden. Vi venter også på, at tiden er inde til, at vi skal bryde op herfra og rejse ind i det dejlige land, ligesom israelitterne. Når vi læner os til siden, når vi drikker, så er det ligesom om, vi skal til at rejse os fra bordet.

2. Mosebog 12. v.21-42 Læses eller genfortælles af én af deltagerne.

Forklar: Da israelitterne tog af sted, var der jo ikke tid til, at dejen kunne stå og hæve. Derfor hører usyrede brød sammen med påsken.

Sang: "When Israel was in Egypt's land"

PÅSKEMÅLTID

*** Beretningen om Jesu Kristi lidelse og opstandelse ***

En kort tale:

(L) Det er på grund af det, Herren gjorde for mig, da jeg drog ud af Egypten” (2. Mosebog 13. v.8). Han, som forløste Israel fra slaveriet i Egypten, forløste også os ved den anden påske fra slaveriet under synden. Derfor kan vi også sige til vores børn: Vi holder påskefest til minde om det, Herren gjorde for mig, da han frelste mig på Golgata og beredte vej for mig, så jeg kan arve evigt liv.

Vi læser beretningen om Jesu korsfæstelse:

Johannesevangeliet 19. v.17-37 læses eller genfortælles af én af deltagerne.

Vi læser beretningen om Jesu opstandelse:

Johannesevangeliet 20. v.11-23 læses eller genfortælles af én af deltagerne.

Måltidslederen holder en tale:

(L) Så mange velgerninger har den Almægtige gjort mod os! Han huskede på os og førte os ud af Egypten! Derfor må vi takke og love ham. Men ikke nok med det, han gav os påskelammet og gik vores dør forbi, da han kom for at straffe! Derfor må vi takke og love ham. Og endnu mere gjorde han. Han delte havet foran os og førte os tørskoet over. Derfor må vi takke og love ham. Og endnu mere gjorde han. Han mættede os fyrré år med manna fra himlen og førte os ind i det dejlige land. Derfor må vi takke og love ham. Og endnu mere gjorde han. Han sendte sin Søn, Jesus vor Frelser, for at sone vore synder. Derfor må vi takke og love ham. Og endnu mere gjorde han. Han oprejste Jesus fra de døde for at give os evigt liv i sit herlige rige. Derfor må vi takke og love ham.

*** Hovedretten stilles ind på bordet. ***

Måltidslederen holder en kort tale:

(L) På vort påskebord har vi derfor i dag en lammekølle, usyret brød og bitre urter.

Påskelammet minder os om, at vore fædre i Egypten stegte påskelammet over ilden og spiste det, og så gik den Hellige forbi deres hjem – påske betyder forbigang – og sparede familierne og førte dem ud af slaveriet.

Dette påskelam skal også minde os om, at Jesus blev det rette påskelam, som blev ofret for os for at bære verdens synd!

Det usyrede brød minder os om at Kristi legeme blev knust for vor frelses skyld.

De bitre urter minder os om den bitterhed og plage Jesus Kristus måtte lide, da han døde på et kors på Golgata.

I dag er det vores pligt at takke og prise, at ophøje og forherlige ham, som gjorde alle disse ting for vores fædre og for os. For ved Jesus Kristus og sin Hellige Ånd har Gud bragt os ud fra slaveriet til friheden, fra plagen til glæden, fra sorgen til jubelen, fra mørket til det store lys. Dette år er vi her. Næste år håber vi at være i det himmelske Jerusalem.

PÅSKEMÅLTID

Vi drikker "påmindelsens bæger", idet vi læner os mod venstre og siger: "TIL LIVET".

*** Hovedretten serveres ***

Det tredje bæger, "velsignelsens bæger", fyldes, men drikkes endnu ikke.

En kort tale:

(L) Da Jesus Kristus var kommet til Jerusalem til den sidste påske dér, fejrede han påskemåltid sammen med sine disciple, sit sidste måltid sammen med dem. Men da de mindedes udtoget af Egypten og sang Halleluja, gav Jesus dette måltid en ny mening.

Da Jesus brød det usyrede brød og gav det til sine disciple, sagde han: Dette er mit legeme. Og da Jesus gav dem påskefestens tredje bæger, velsignelsens bæger, sagde han: Dette er mit blod. I Jesus havde Gud sendt folket sin Messias. Og som Messias døde Jesus. Han udøste sit blod, ligesom påskelammets blod, for at skaffe forløsning fra synd for alle dem, der tror på ham. Denne Guds handling bliver gjort nærværende for hans folk, hver gang de modtager hans legeme og blod i den hellige nadver.

Vi læser: Matthæusevangeliet 26. v.17-29 læses af én af deltagerne.

Vi beder Fadervor

Sang: Vælg en sang fra "Opstanden – påsken vi aldrig glemmer" (evt. nr. 5 "Nadver")

Salme 118, v. 14-24 bedes vekselvis mellem leder og deltagere

(L) v.14 "Herren er min styrke og min lovsang, han blev min frelse."

(D) v.15 "Der lyder jubel og sejrskråb i de retfærdiges telte: Herrens højre hånd bringer sejr."

(L) v.16 "Herrens højre hånd er løftet, Herrens højre hånd bringer sejr!"

(D) v.17 "Jeg skal ikke dø, men leve og fortælle om Herrens gerninger."

(L) v.18 "Herren tugtede mig hårdt, men han overgav mig ikke til døden."

(D) v.19 "Luk retfærdighedens porte op, jeg vil gå ind og takke Herren!"

(L) v.20 "Her er Herrens port, her går de retfærdige ind!"

(D) v.21 "Jeg takker dig, fordi du svarede mig og blev min frelse."

(L) v.22 "Den sten, bygmestrene vragede, er blevet hovedhjørnesten."

(D) v.23 "Det er Herrens eget værk, det er underfuldt for vore øjne."

(D) v.24 "Denne dag har Herren skabt, lad os juble og glæde os på den."

Vi drikker "velsignelsens bæger" idet vi læner os mod venstre og siger: "TIL LIVET".

Vort håb om vor Herres, Jesu Kristi genkomst det fjerde bæger vin, "håbets bæger", fyldes, men drikkes endnu ikke.

PÅSKEMÅLTID

En kort tale:

(L) Vi, som modtager alle frelsens gaver fra Herren Jesus Kristus, skal også engang i Guds nye verden, - i hans evige rige – glæde os i et evigt fællesskab med ham. Jesus så frem til den dag, hvor han skal drikke den ny vin sammen med sine disciple i sin Faders rige. Lad os nu høre, hvad Guds ord siger om dette håb.

Vi læser: Esajas 25. v.6-10a

Måltidslederen indleder den afsluttende bøn således:

(L) Jesus, som er begyndelsen og enden, Alfa og Omega, han er også den, som siger til os: tiden er nær. Se, jeg kommer snart! Derfor beder vi: O Herre, husk på din kirke. Løs den ud fra det onde, gør den fuldkommen i din kærlighed og saml os alle fra de fire verdenshjørner ind i det rige, som du har beredt for os. Må nåden komme og denne verden forgå! Hosianna, du Davids Gud! – Oh Herre, kom!

Alle svarer: Ja, kom Herre Jesus!

Måltidslederen: Herren Jesu nåde være med alle!

Alle svarer: Amen.

Vi drikker "håbets bæger", idet vi læner os mod venstre og siger: "TIL LIVET".

*** Desserten serveres ***

Under desserten kan man læse eller genfortælle:

2. Mosebog 5. v.6-18 Beretningen om israelitternes arbejde med mursten.

